

Sygn. akt VU 6772/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

sprawy z wniosku M. K.

z udziałem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł.

z dnia 3 listopada 2014 r. sygn. (...) - (...)2, (...) - (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że M. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym jako pracownik u płatnika składek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. od dnia 15 maja 2014 roku,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. na rzecz wnioskodawczyni M. K. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 6772/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 listopada 2014 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. stwierdził, że M. K. jako pracownik u płatnika składek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 15 maja 2014 roku.

W dniu 24 listopada 2014 roku M. K. wniosła odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej uchylenie w całości.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2015 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zainteresowany przyłączył się do odwołania wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. od dnia 23 stycznia 2012 roku pracowała na podstawie umowy zlecenie w spółce (...), która zajmowała się pośrednictwem w sprzedaży usług (...). Najpierw pracowała na stanowisku przedstawiciela handlowego, a następnie na stanowisku (...) Leader. Prezesem spółki był M. W.. W lipcu 2013 roku M. W. zawiązał (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. i przejął od spółki (...) część pracowników, w tym M. K., M. L. i K. N.. Nowa spółka prowadzi działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży produktów O. (...). Oddział firmy znajduje się w P. przy ulicy (...).

(dowód: wypis z KRS k. 36-38 akt ZUS, protokół audio-video z dnia 14 kwietnia 2015 roku zeznania M. L. 5 minuta 55 sekunda -14 minuta 25 sekunda i K. N. 14 minuta 28 sekunda – 22 minuta 35 sekunda k.46-47, protokół audio-video z dnia 24 czerwca 2015 roku zeznania M. K. 11 minuta 00 sekunda-18 minuty 25 sekundy i zeznania M. W. 18 minuta 26 sekunda-27 minuty 36 sekundy k.64-65)

W dniu 30 września 2013 roku M. K. zawarła umowę zlecenia nr (...) ze spółką (...) na okres od dnia 1 października 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Do zakresu jej czynności zaliczono:

1. pośredniczenie przy przyjmowaniu zamówień oraz zawieraniu z Klientami umów na rzecz (...) S.A. i O. o świadczenie usług (...);
2. prezentacji ofert (...) S.A. i (...) klientom, udzielania informacji i wyjaśnień na temat oferty i usług (...). S.A. i (...);
3. sprzedaż usług podmiotów współpracujących - telewizja (...)+,
4. budowanie i szkolenie zespołu sprzedaży w oddziale firmy w P. ((...) (...)r).

Za czynności określone w części (...) § 1 pkt. 4 umowy zlecenia wnioskodawczyni otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 800,00 złotych brutto, natomiast za czynności określone w części 1 § 1 pkt 1-3 wynagrodzenie prowizyjne w zależności od pozyskanych usług. Wykonując czynności (...) Leadera w skład jej zadań wchodziło: prowadzenie rekrutacji, szkolenie zrekrutowanych pracowników oraz dbanie o prawidłową dokumentację pracowników oddziału w P.. Oprócz w/w czynności wnioskodawczyni nadal zajmowała się sprzedażą usług (...) O..

(dowód: umowy zlecenia z dnia 30 września 2013 roku k.35-33w aktach ZUS, protokół audio-video z dnia 24 czerwca 2015 roku zeznania M. W. 18 minuta 26 sekunda-27 minuty 36 sekundy k.64-65)

W dniu 31 grudnia 2013 roku wnioskodawczyni zawarła z w/w spółką analogiczną umowę zlecenie o nr (...) obowiązującą od 01 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku. Aneks nr (...) z dnia 31 marca 2014 roku do umowy zlecenie nr (...) został rozszerzony zakres czynności do wykonania przez M. K. określony w pkt. 4. Od dnia 1 kwietnia 2014 roku do zadań M. K. należało również : zarządzanie zespołem, organizacja pracy całego biura, codzienne nadzorowanie oraz aktywne wspieranie w sprzedaży i w poprawnym obiegu dokumentów posprzedażowych, wsparcie merytoryczne, skuteczne koordynowanie działań sprzedażowych w terenie oraz zapewnienie poprawności i terminowości realizowanych przez zespół zadań, prowadzenie rekrutacji, a także szkolenie nowo przyjętych reprezentantów handlowych i współpraca z pracownikami O. Polska. Za wykonanie czynności określone w części I § 1 pkt. 4 umowy zlecenie wnioskodawczyni otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 3500,00 złotych brutto.

(dowód: umowy zlecenia z dnia 31 grudnia 2013 roku k.30-35, aneks do umowy zlecenia z dnia 31 marca 2014 roku k.29, w aktach ZUS)

W dniu 13 maja 2014 roku M. W. będąc zadowolony z wykonywania przez M. K. powierzonych jej czynności i efektów jej pracy, poinformował ją, że zakres jej obowiązków będzie dotyczył wyłącznie czynności Managera Biura Handlowego, już bez czynności określonych w części I § 1 pkt 1-3 umowy zlecenia wynagradzanych w formie prowizji, a pracę będzie ona świadczyła na podstawie umowy o pracę. W tym czasie w firmie była duża rotacja pracowników, dlatego też wnioskodawczyni miała więcej pracy związanej z ich rekrutacją i wdrażaniem do pracy. Osiągała ona jednocześnie najlepsze wyniki sprzedaży usług (...).

(dowód: rozwiązanie umowy zlecenie z dnia 14 kwietnia 2014 roku k.28 w aktach ZUS protokół audio-video z dnia 24 czerwca 2015 roku zeznania M. K. 11 minuta 00 sekunda-18 minuty 25 sekundy i zeznania M. W. 18 minuta 26 sekunda-27 minuty 36 sekundy k.64-65)

W związku z powyższym, pismem z dnia 15 kwietnia 2014 roku, została rozwiązana umowa zlecenie nr (...) z dniem 15 kwietnia 2014 roku.

W dniu 15 maja 2014 roku M. K. i M. W. reprezentujący spółkę (...) z siedzibą w Ł. zawarli umowę o pracę na czas określony od dnia 15 maja 2014 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku. M. K. została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku managera biura handlowego z wynagrodzeniem brutto w wysokości 3500 złotych miesięcznie. W tym czasie wytyczne firmy (...) wymagały zwiększenia liczby pracowników biurowych.

(dowód: umowa o pracę z dnia 15 maja 2014 roku w aktach osobowych protokół audio-video z dnia 24 czerwca 2015 roku zeznania M. W. 18 minuta 26 sekunda-27 minuty 36 sekundy k.64-65)

W związku z zawartą umową o pracę w dniu 14 maja 2014 roku wnioskodawczynie złożyła oświadczenie dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy oraz wypełniła kwestionariusz osobowy. Była ona zdolna do wykonywania pracy na stanowisku manager-biura handlowego. W dniu 15 maja 2014 roku przeszła szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny w pracy oraz zostały jej przedstawione informacje o warunkach zatrudnienia nieobjętych umową o pracę.

(dowód: informacje o warunkach zatrudnienia - w aktach osobowych, oświadczenia - w aktach osobowych, zaświadczenie lekarskie z dnia 14.05.2014 roku- w aktach osobowych, karta szkolenia wstępnego – w aktach osobowych)

Wnioskodawczynie w okresie od 15 maja 2014 roku do 26 czerwca 2014 roku świadczyła pracę na rzecz Spółki (...) w oddziale spółki w P. przy ulicy (...) oraz podpisywała listę płac. Nie miała sztywnych godzin pracy, ale z reguły przychodziła do biura codziennie w godzinach od 10.00 do 18.00. Razem z wnioskodawczynią w biurze spółki pracowała w spornym okresie K. N.. K. N. pracowała do dnia 31 października 2014 roku na podstawie umowy zlecenia na stanowisku administratora biura.

W ramach wykonywanych czynności wnioskodawczynie zajmowała się rekrutacją nowych pracowników, wdrażaniem ich na stanowiska przedstawicieli handlowych oraz szkoleniem z zakresu procedur sprzedażowych i biurowych, wyjazdami w teren, zamieszczaniem ogłoszeń dotyczących zatrudnienia w firmie i ich weryfikacją, a także archiwizacją dokumentów.

Wnioskodawczynie w spornym okresie wdrażała do pracy w firmie na stanowisku przedstawiciela handlowego m.in. A. K..

(dowód: lista płac k.15-17 w katach ZUS, protokół audio-video z dnia 14 kwietnia 2015 roku zeznania M. L. 5 minuta 55 sekunda -14 minuta 25 sekunda i K. N. 14 minuta 28 sekunda – 22 minuta 35 sekunda k.46-47,protokół audio-video z dnia 24 czerwca 2015 roku zeznania A. K. 3 minuta 28 sekunda-9 minuty 09 sekundy k.64-65)

W chwili zatrudnienia w spółce (...) wnioskodawczynie była w pierwszym miesiącu ciąży. Pracodawca nie wiedział o tym fakcie. Od dnia 26 czerwca 2014 roku M. K. stała się niezdolna do pracy z powodu ciąży. Na zwolnieniu lekarskim wnioskodawczynie przebywała nieprzerwanie do dnia urodzenia dziecka tj. do stycznia 2015 roku. W związku z urodzeniem dziecka wystąpiła do pracodawcy o udzielenie jej urlopu macierzyńskiego.

W dniu 31 stycznia 2015 roku Spółka (...) zawarła z M. K. umowę o pracę na czas określony od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

(dowód: umowa o pracę w aktach osobowych, protokół audio-video z dnia 24 czerwca 2015 roku zeznania M. K. 11 minuta 00 sekunda-18 minuty 25 sekundy k.64-65)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje:

Odwolanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.) osoby pozostające w stosunku pracy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu oraz wypadkowemu. Art. 13 tej ustawy stanowi zaś w punkcie 1, że pracownicy podlegają wskazanym ubezpieczeniom społecznym od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Z przepisów tych wynika, że podstawową przesłanką objęcia zakresem ubezpieczenia społecznego jest posiadanie statusu pracownika. Pracownikiem zostaje się przez nawiązanie stosunku pracy. Stosownie do treści art. 22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Na treść stosunku pracy składają się zatem wzajemne prawa i obowiązki stron stosunku pracy (pracownika i pracodawcy). Zasadniczym elementem konstrukcyjnym stosunku pracy jest zobowiązanie pracownika do osobistego wykonywania pracy na rzecz pracodawcy za wynagrodzeniem. Kolejną cechą tego stosunku to zawłaszczanie wyniku pracy przez pracodawcę i wykonywanie pracy w warunkach podporządkowania czyli pod kierownictwem pracodawcy. Pracownik nie odpowiada jednak za wynik pracy, ale za samo staranne świadczenie pracy.

W będącej przedmiotem osądu sprawie taki właśnie stosunek — umowa o pracę - łączył M. K. z (...) Spółką z o.o. z siedzibą w Ł. od 15 maja 2014 roku. Wykazało to przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w postaci zeznań świadków A. K., K. N., stron oraz dokumentów. Z dowodów tych wynika, że wnioskodawczyni w okresie od 15 maja 2014 roku do 25 czerwca 2014 roku faktycznie świadczyła pracę na rzecz zainteresowanego. Świadczy o tym jej codzienna obecność w biurze firmy w P., które prowadziła oraz rekrutacja i szkolenie pracowników min. A. K.. Świadek K. N., która pracowała z M. K. w jednym pokoju zeznała, że od momentu zawarcia umowy o pracę widywała wnioskodawczynię w pracy codziennie. Potwierdziła to również świadek A. K., którą wnioskodawczyni od marca 2014 roku wdrażała do pracy przez okres 3-4 miesięcy.

M. K. świadczyła pracę w (...) Sp. z o.o. pod kierownictwem Prezesa Zarządu M. W. zarówno co do miejsca pracy (Oddział Spółki w P.) , czasu świadczenia pracy (codziennie od poniedziałku do piątku od 10.00 do 18.00) jak i jej przedmiotu (prowadzenie biura oraz rekrutacja i szkolenie pracowników). (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pracę tę przyjmowała i wypłacała za nią stosowne wynagrodzenie, co z kolei wynika z listy płac. Choć M. K. świadczyła pracę na podstawie umowy o pracę na rzecz zainteresowanego krótko, to jednak wcześniej od dnia 30 września 2013 roku do 14 maja 2014 roku pracowała dla tej spółki na podstawie umowy zlecenia i osiągała najlepsze wyniki sprzedażowe. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, z uwagi na zakres zmiany zadań jej powierzonych oraz konieczność pracy przede wszystkim w oddziale firmy w stałych godzinach została zatrudniona przez zainteresowanego jako pracownik na podstawie umowy o pracę. Czyni to gołosłowną przeciwną tezę organu rentowego co do zawarcia umowy o pracę jedynie dla pozoru celem uzyskania ochrony ubezpieczeniowej i świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Na marginesie należy zauważyć, że cel zawarcia umowy o pracę jakim jest chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego — wbrew zarzutom organu rentowego - nie jest sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, nie świadczy też o pozorności umowy. Objęcie ubezpieczeniem społecznym i uzyskanie świadczeń z tego ubezpieczenia jest wszak głównym celem zawierania umowy o pracę.

Jednakże w okolicznościach przedmiotowej sprawy głównym celem zawarcia umowy o pracę – jak wynika z przekonujących zeznań skarżącej oraz prezesa firmy (...) – była konieczność zwiększenia ilości pracowników

biurowych wynikająca z wytycznych firmy (...) i związana z tym zwiększona ilość obowiązków z zakresu ich rekrutacji i szkolenia.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem organu rentowego, że stanowisko pracy zostało utworzone specjalnie dla wnioskodawczyni. M. W. przekonująco wyjaśnił, że zwiększona ilość obowiązków M. K. skutkowałą koniecznością pracy w stałych godzinach w biurze, a nie tylko – jak wówczas gdy pracowała na podstawie umowy zlecenia – w terenie. To spowodowało, że M. W. zdecydował się na zatrudnienie wnioskodawczyni na podstawie umowy o pracę, jako osoby mającej najlepsze wyniki sprzedażowe.

Tym samym w ocenie Sądu, zarówno M. W. działający w imieniu spółki (...) jak i M. K. nie składali w chwili zawierania umowy o pracę pozornych oświadczeń woli, gdyż w rzeczywistości M. K. świadczyła pracę jako pracownik, a M. W. przyjmował tę pracę jako pracodawca.

Czynność prawna pozorna charakteryzuje się w myśl art. 83 § 1 k.c. trzema elementami, które muszą wystąpić łącznie, a mianowicie: oświadczenie woli musi być złożone świadomie i swobodnie tylko dla pozoru, oświadczenie musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru. Pobudki, którymi strony kierują się składając pozorne oświadczenia woli, nie mają żadnego znaczenia dla oceny pozorności oświadczenia woli. Oświadczenie woli złożone jest dla pozoru wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron jest brak woli wywołania skutków prawnych jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych albo też chce wywołać inne, niż wynikałoby ze złożonego przez nią oświadczenia woli.

W prawie pracy doniosłość ma jedynie zamiar obejścia prawa przez fikcyjne (pozorne) zawarcie umowy, czyli takie, które nie wiąże się ze świadczeniem pracy, a dokonanie zgłoszenia do ubezpieczenia następuje pod pozorem zatrudnienia. W takich sytuacjach dochodzi do zgłoszenia do ubezpieczenia osoby, która nie może być uznana za podmiot ubezpieczenia, ponieważ nie świadczy pracy i przez to nie można jej przypisać cech zatrudnionego pracownika, skoro nie są wykonywane obowiązki i prawa płynące z umowy o

pracę (por. np. wyrok SN: z 17.12.1996 r., I UK 32/96, OSNAPIUS Nr 15/1997).

Nie można natomiast przypisać celu obejścia prawa (art. 58 § 1 kc. w zw. z art. 300 k.p.) stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki prawa płynące z tej umowy.

Ustalony w rozpoznawanej sprawie stan faktyczny świadczy nie o pozorności złożonych przez strony oświadczeń woli ani nie o obejściu ustawy, lecz o spełnieniu warunku zatrudnienia pracowniczego stanowiącego tytuł ubezpieczenia (art. 6 ust. 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.). Do objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby zgłoszenie do tego ubezpieczenia dotyczyło osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła, a więc nie wykonywała zatrudnienia w ogóle albo wykonywała je na podstawie innej umowy niż umowa o pracę. W prawie ubezpieczeń społecznych nie decyduje ważność umowy o pracę związana z zamiarem dyktującym potrzebę jej zawarcia, lecz to, czy zawierające ją strony miały zamiar wzajemnego zobowiązania się - pracownik do świadczenia pracy, a pracodawca do dania mu pracy i wynagrodzenia za nią - oraz czy umowa była w rzeczywistości realizowana. Nie jest także istotny czas (okres trwania) tej realizacji (tak por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005r., I UK 32/05).

W sytuacji gdy doszło do zawarcia umowy o pracę, jak też do jej realizacji poprzez świadczenie umówionej pracy i przyjmowanie jej przez pracodawcę, jak to miało miejsce w przedmiotowej sprawie, nie może być mowy o działaniu w celu obejścia prawa.

Oceny tej nie zmienia fakt, że M. K. w chwili jej zatrudnienia przez zainteresowanego była w ciąży. Tym bardziej, że sama o tym fakcie dowiedziała się pod koniec maja 2014 roku, o czym niezwłocznie poinformowała pracodawcę. Należy podkreślić, że obowiązujące przepisy nie zakazują świadczenia pracy przez kobiety w ciąży, a do tego w praktyce

proceeds the position presented by ZUS, which would be discrimination against women in pregnancy. At the same time, the basic principle of labor law expressed in art. 11³ of the Constitution is the prohibition of any discrimination in employment relations.

The applicant at the time of hiring was a person capable of work, which results directly from the medical certificate, and also from the fact of the actual performance of that work until June 25, 2014.

The fact of hiring M. K. does not prove, in fact, the agreed wage in the employment contract for 3500 PLN. The wage is one of the elements of the employment relationship. For the employment relationship to be sufficient, it is necessary to establish that the employee received the wage for the work performed. This element in the present case was proven by the statements of the parties and the wage list. On the other hand, the adequacy of the wage to the assigned duties of the employee has no significance for the validity of the employment contract.

The labor court in the appealed decision did not determine the basis of the contribution amount, but only the fact of the employee's liability for social security contributions. In connection with the filed appeal, the court examined whether the applicant performed work within the employment relationship, which is an important title for liability for social security contributions. In this regard, the court found the facts. In a situation where the basis of the contribution amount is not the subject of the appealed decision or appeal, the court is not authorized to issue a first-degree judgment on the subject of the dispute covered by the content of the decision, as such a judgment could lead to a violation of the constitutional principle of the two-instance procedure (art. 176 of the Constitution of the Republic of Poland). Therefore, the court, bound by the limits of the appealed decision and appeal, did not make any findings on the adequacy of the wage agreed in the employment contract to the work performed.

It should be emphasized that, in the course of the proceedings, the labor court demonstrated complete procedural passivity, without showing any activity aimed at proving that the contract in question, concluded on May 15, 2014, was entered into for the purpose of circumventing the law or merely for the sake of appearance.

Taking the above into account, the Regional Court, based on art. 477¹⁴ § 2 of the Code of Civil Procedure, changed the appealed decision in such a way as to find that M. K. is entitled to social security contributions: pension, labor, sickness and accident contributions from May 15, 2014, on the basis of the employment relationship with the employer (Sp. z o.o.).

As a consequence of the above, the court ordered the defendant, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w (...), to reimburse the applicant the amount of 60 PLN as reimbursement of court costs on the basis of art. 98 of the Code of Civil Procedure in connection with § 11 of the Regulation of the Minister of Justice of September 28, 2002 on the fees of legal advisors and the payment of costs of legal aid provided by the legal advisor appointed by the court (Dz.U. z 2013 poz. 490).